

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Національний університет «Одеська юридична академія»

**ЄВРОПЕЙСЬКІ ОРІЄНТИРИ РОЗВИТКУ УКРАЇНИ:
НАУКОВО-ПРАКТИЧНИЙ ВИМІР
В УМОВАХ ВОЄННИХ ВИКЛИКІВ**

МАТЕРІАЛИ
Міжнародної науково-практичної конференції

Одеса, 26 квітня 2024 року

Одеса
«Фенікс»
2024

*Рекомендовано до друку вченою радою
Національного університету «Одеська юридична академія»
(протокол № 8 від 15.05.2024 р.)*

За загальною редакцією **С. В. Ківалова**

Відповідальний за випуск **М. Р. Аракелян**

Є 24 **Європейські орієнтири розвитку України: науково-практичний вимір в умовах воєнних викликів** : матеріали Міжнар.наук.-практ. конф. (Одеса, 26 квітня 2024 р.) / за заг. ред. С. В. Ківалова. – Одеса : Фенікс, 2024. – 1000 с.
ISBN 978-617-8430-05-4

У збірнику відображено наукові напрацювання вчених, практиків, військовослужбовців у теоретичній та емпіричній площині у сферах філософських основ, загальної теорії та історичних досліджень держави і права, актуальних проблем світових соціально-політичних процесів, соціології та психології в умовах повномасштабного військового вторгнення. Висвітлено питання загроз національній безпеці в їх конституційному вимірі у рамках міжнародного та європейського права, трудового права та права соціального забезпечення, земельного, аграрного та екологічного права, пов'язані з функціонуванням економіки та підприємництва в умовах європейського вибору України. Розглянуто проблеми інформатизації та цифровізації суспільства, захисту інформації та кібербезпеки в умовах військового вторгнення, питання методики викладання іноземних мов, теорії та практики перекладу, проблеми лінгвістики та журналістики. Відображено наукові напрацювання у сферах адміністративного права та процесу, фінансового, морського та митного права, організації та вдосконалення судоустрою, прокуратури, інших правоохоронних органів, адвокатури. Висвітлено питання кримінального права, кримінально-процесуальних аспектів кримінального провадження та кримінологічних особливостей протидії злочинності в умовах воєнного стану, криміналістики, судової експертизи, психології та медицини у забезпеченні судочинства, цивільного та сімейного права, інтелектуальної власності та патентної юстиції, цивільного судочинства, господарського права та процесу. Розглянуто актуальні питання діяльності сучасних бібліотек у закладах вищої освіти, фізичної підготовки здобувачів вищої освіти.

Збірник розраховано на наукових і науково-педагогічних працівників, здобувачів вищої освіти, практичних працівників у сферах юридичної, економічної, соціологічної, політологічної, психологічної, філологічної наук, журналістики та кібербезпеки тощо.

УДК 005.332.2(4):316.42(477)»364»»20»(062.552)

Матеріали видано в авторській редакції

Кузьмін Едуард Едуардович ДО ДИСКУСІЇ ЩОДО НЕОБХІДНОСТІ ПЕРЕОСМИСЛЕННЯ КОНЦЕПЦІЇ «МІЖНАРОДНОГО ПОКАРАННЯ»	189
Мануїлова Катерина Вікторівна ВИКОРИСТАННЯ СИСТЕМ ШТУЧНОГО ІНТЕЛЕКТУ У МІЖНАРОДНИХ ЗБРОЙНИХ КОНФЛІКТАХ	191
Мануїлова Катерина Вікторівна, Рудецька Поліна Андріївна ГЕНОЦИД ЯК ЗЛОЧИН ПРОТИ БЕЗПЕКИ ЛЮДСТВА: ПРАВОВИЙ АСПЕКТ ТА ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ	193
Невара Лілія Михайлівна, Колесник Михайло Ігорович ПРАВА ЛЮДИНИ ЧЕТВЕРТОГО ПОКОЛІННЯ В УМОВАХ ЦИФРОВІЗАЦІЇ	195
Невара Лілія Михайлівна, Красник Вікторія Михайлівна ДІЯЛЬНІСТЬ ТОВАРИСТВА ЧЕРВОНОГО ХРЕСТА УКРАЇНИ ПІД ЧАС ПОВНОМАСШТАБНОГО ВТОРГНЕННЯ РФ	198
Невара Лілія Михайлівна, Проніна Наталія Ігорівна МІЖНАРОДНО-ПРАВОВИЙ ЗАХИСТ ПРАВ ДІТЕЙ В УМОВАХ ЗБРОЙНОГО КОНФЛІКТУ	200
Невара Лілія Михайлівна, Фесюн Ольга Костянтинівна ПРАВО НА ПОСТМОРТАЛЬНУ РЕПРОДУКЦІЮ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ	203
Федорова Тетяна Сергіївна, Дронов Владислав Юрійович МІЖНАРОДНИЙ КРИМІНАЛЬНИЙ СУД У МЕХАНІЗМІ ЗАХИСТУ МІЖНАРОДНИХ СТАНДАРТІВ ПРАВ ЛЮДИНИ	205
Цибульська Ольга Юріївна AROSTILLE VS СУД ЯК СПОСІБ ВИЗНАННЯ РІШЕННЯ ІНОЗЕМНОГО СУДУ В УКРАЇНІ В КОНТЕКСТІ МІЖНАРОДНОГО ПРИВАТНОГО ПРАВА	207
Гребенюк Дмитро Олегович ЗАКОНОДАВЧА СПІВПРАЦЯ ЄВРОПЕЙСЬКОГО ПАРЛАМЕНТУ З ПАРЛАМЕНТСЬКИМИ ОРГАНАМИ КРАЇН-ЧЛЕНІВ ЄС	209
Бурдюжа Олександр Миколайович НАДАННЯ ГУМАНІТАРНОЇ ДОПОМОГИ В КОНТЕКСТІ УЧАСТІ УКРАЇНИ В МЕХАНІЗМІ ЦИВІЛЬНОГО ЗАХИСТУ ЄС	211
Галат Владислав Ігорович СУЧАСНІ ВИКЛИКИ І ПЕРСПЕКТИВИ МІЖНАРОДНО-ПРАВОВОЇ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ ЗА ПОРУШЕННЯ ДОГОВОРІВ МІЖНАРОДНОЇ КУПІВЛІ-ПРОДАЖУ ТОВАРІВ В 21 СТОЛІТТІ	213
Джевага-Третякова Світлана Юріївна УМИСЕЛ ЯК ХАРАКТЕРИСТИКА СУБ'ЄКТИВНОЇ СТОРОНИ ВІДМИВАННЯ ГРОШЕЙ ЯК ТРАНСНАЦІОНАЛЬНОГО ЗЛОЧИНУ	216
Жакун Маргарита Юріївна ТРАНСФОРМАЦІЯ СТРАТЕГІЇ ЗОВНІШНЬОПОЛІТИЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ УКРАЇНИ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ	218
Левченко Ігор Сергійович ПРАВО ВИБОРУ КРАЇНИ ПРИТУЛКУ ВСЕРЕДИНІ ЄС В СВІТЛІ НАПЛИВУ БІЖЕНЦІВ, ВИКЛИКАНОГО АГРЕСІЄЮ ПРОТИ УКРАЇНИ.	221
Луцан Алла Валеріївна ДО ПИТАННЯ СУЧАСНОГО СТАНУ ПРАВ ЖІНОК В САУДІВСЬКІЙ АРАВІЇ.	223
Марченко Дмитро Вікторович СКЛАДНОЩІ ВИБОРУ ЗАСТОСОВАНОГО ПРАВА ТА ФОРМИ ДОГОВОРУ В МІЖНАРОДНОМУ ПРИВАТНОМУ ПРАВІ.	225
Редченко Ярослав Олександрович НОРМАТИВНО-ПРАВОВІ ЗАСАДИ РЕГУЛЮВАННЯ ТА ЛІЦЕНЗУВАННЯ ПОСЛУГ ПОВ'ЯЗАНИХ З РЕАЛІЗАЦІЄЮ ВІРТУАЛЬНИХ АКТИВІВ В ЄВРОПЕЙСЬКОМУ СОЮЗІ	227
Самойлюк Дмитро Геннадійович ДОКАЗУВАННЯ В МІЖНАРОДНОМУ КРИМІНАЛЬНОМУ ПРАВІ.	229
Чернявський Марк Віталійович ОЦІНКА ВПЛИВУ МИРОТВОРЧИХ ОПЕРАЦІЙ НА ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ МІЖНАРОДНОЇ БЕЗПЕКИ ТА ЗАПОБІГАННЯ КОНФЛІКТАМ	230
СЕКЦІЯ 6. ТЕОРЕТИЧНІ ТА ПРАКТИЧНІ ПРОБЛЕМИ МОРСЬКОЇ ТА МИТНОЇ ПОЛІТИКИ УКРАЇНИ	
Кормич Борис Анатолійович ІНСТИТУТ АЕО ЯК ВІДДЗЕРКАЛЕННЯ ПРОБЛЕМ НАБЛИЖЕННЯ МИТНОГО ЗАКОНОДАВСТВА ДО ПРАВА ЄС . . .	233
Аверочкина Тетяна Володимирівна ДОБРА, ЗАГАЛЬНА ТА ПРИЙНЯТНА МОРСЬКА ПРАКТИКА ЯК ПРАВОВІ КАТЕГОРІЇ.	235
Федотов Олексій Павлович УКРУПНЕННЯ МИТНОЇ ІНФРАСТРУКТУРИ ПІВДЕННОГО РЕГІОНУ.	238

примиренню та стабільності. Права людини лежать в основі правосуддя перехідного періоду, яке, по суті, займається великомасштабними та систематичними порушеннями прав людини у країнах, що пережили конфлікти та репресії, забезпечує визнання гідності особистості, усуває порушення та демонструє, що порушники прав людини можуть та будуть притягнуті до відповідальності

Підсумовуючи міркування щодо ролі МКС у механізмі захисту міжнародних стандартів прав людини, зазначимо наступне. МКС, як основна судова установа у механізмі міжнародної кримінальної юстиції, забезпечує їх шляхом притягнення винних до відповідальності, запобігає майбутнім злочинам, відновлює справедливість щодо їх жертв, припиняє безкарність, розвиває правові норми, сприяє міжнародному співробітництву та підтримує процеси правосуддя перехідного періоду, що, своєю чергою, сприяє побудові більш справедливого правопорядку, у якому людина та її права є фундаментальними цінностями.

Список використаних джерел

1. Пилипенко В. П., Слюсарчук Х. Т., Пилипишин П. Б., Бойченко С. В. Порушення прав людини воєнними злочинами: теорія і практика. *Вісник Національної академії правових наук України*. 2021. Т. 28, № 4. С. 270–278. URL: <http://visnyk.kh.ua/uk/journals/visnik-naprnu-4-2021-r> (дата звернення: 10.03.2024.).

2. Рабінович П. М., Венецька О. Міжнародні стандарти прав людини: загальні ознаки, класифікація. *Вісник Академії правових наук України* : зб. наук. пр. Харків, 2012. № 4. С. 18–28.

3. Римський статут Міжнародного кримінального суду : прийнятий ООН 17.07.1998 р. зі змінами на основі протоколів від 10.11.1998 р., 12.07.1999 р., 30.11.1999 р., 08.05.2000 р., 17.01.2001 р., 16.01.2002 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_588#Text (дата звернення: 10.03.2024.).

Ключові слова: Міжнародний кримінальний суд, міжнародна кримінальна юстиція, міжнародні злочини, права людини, міжнародні стандарти.

Keywords: International Criminal Court, international criminal justice, international crimes, human rights, international standards.

Цибульська Ольга Юріївна

*Національний університет «Одеська юридична академія»,
доцент кафедри міжнародного та європейського права,
кандидат юридичних, доцент, адвокат*

АPOSTILLE VS СУД ЯК СПОСІБ ВИЗНАННЯ РІШЕННЯ ІНОЗЕМНОГО СУДУ В УКРАЇНІ В КОНТЕКСТІ МІЖНАРОДНОГО ПРИВАТНОГО ПРАВА

Станом на сьогодні в практичній сфері періодично виникає дискусія щодо легалізації судових рішень іноземних держав в Україні. Не є виключенням й держави, що входять до складу ЄС. Практичний інтерес викликає саме ЄС, адже більшість громадян нашої держави за час повномасштабного вторгнення виїхали саме на зазначену територію. А це, в свою чергу, є чинником збільшення кількості спірних ситуацій, в яких постає питання визнання судових рішень іноземних держав, в тому числі й ЄС, в Україні безпосередньо в сфері міжнародного приватного права.

Так, згідно позиції окремих юристів-практиків в окресленій ситуації необхідно керуватись Конвенцією, що скасовує вимогу легалізації іноземних офіційних документів через консульські установи (далі – Конвенція) [1]. Конвенція була прийнята на Гаазькій конференції

з міжнародного приватного права 05.10.1961 р. Україна приєдналась до неї 10.01.2002 р. і 22.12.2003 р. відбулось набрання чинності для нашої держави цього міжнародного документу.

Відповідно до статті 1 Конвенції її норми поширюються на офіційні документи, які були складені на території однієї з Договірних держав і мають бути представлені на території іншої Договірної держави. Зазначене, зокрема, стосується документів, які виходять від органу або посадової особи, що діють у сфері судової юрисдикції держави. Згідно з нормами Конвенції така процедура має назву «Apostille».

Доцільним є відзначити, що ця Конвенція закріплює право, а не обов'язок Договірних держав легалізувати документи через апостиль, що є альтернативним способом консульської легалізації (перший та другий абзаци статті 3 Конвенції).

З іншого боку, в Україні на рівні норм національного законодавства передбачена спеціальна процедура щодо визнання рішення іноземного суду. Так, відповідно до частини першої статті 81 Закону України «Про міжнародне приватне право» [2] в Україні можуть бути визнані та виконані рішення іноземних судів у справах, що виникають з цивільних, трудових, сімейних та господарських правовідносин, вироки іноземних судів у кримінальних провадженнях у частині, що стосується відшкодування шкоди та заподіяних збитків, а також рішення іноземних арбітражів та інших органів іноземних держав, до компетенції яких належить розгляд цивільних і господарських справ, що набрали законної сили. Зазначена можливість нормативно регламентується відповідними кодифікаціями в сфері процесуального законодавства, зокрема, Цивільним процесуальним кодексом України (розділ IX) [3].

Відповідно до зазначеного вище можна стверджувати, що сьогодні в нашій державі склалась практика, згідно з якою apostille як спосіб визнання рішення іноземного суду в Україні в контексті міжнародного приватного права не застосовується. А, отже, визнати рішення іноземного суду в Україні в контексті міжнародного приватного права є можливим в судовому порядку відповідно до норм національного процесуального законодавства.

Список використаних джерел

1. Конвенція, що скасовує вимогу легалізації іноземних офіційних документів через консульські установи : міжнар. док. від 05.10.1961 р. № 995_082 : станом на 10.01.2002 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_082#Text (дата звернення: 04.04.2024).

2. Про міжнародне приватне право : Закон України від 23.06.2005 р. № 2709-IV : станом на 23.12.2022 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2709-15#n354> (дата звернення: 04.04.2024).

3. Цивільний процесуальний кодекс України : Закон України від 18.03.2004 р. № 1618-IV : станом на 31.12.2023 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1618-15#n8517> (дата звернення: 04.04.2024).

Ключові слова: апостиль, визнання рішення іноземного суду, міжнародне приватне право, конвенція, міжнародний документ.

Keywords: apostille, recognition of a foreign court judgment, private international law, convention, international document.